

Phẩm 16: TẠP VẤN

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đời vị lai, các ngoại đạo sẽ nói lời như vậy: “Xưa kia, có phải Đức Thế Tôn nói kinh Hỏa Tự, làm cho sáu mươi Tỳ-kheo chết, sáu mươi Tỳ-kheo hoàn tục, sáu mươi Tỳ-kheo giải thoát.” Thế Tôn chẳng phải là Nhất thiết trí. Vì sao? Vì không thấy việc này. Ngoại đạo sẽ hỏi như vậy thì trả lời thế nào?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như người đốt đèn, mục đích không phải để giết trùng. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai cũng như vậy, tùy theo khả năng thọ nhận của chúng sinh để vì họ mà giảng nói. Như Lai giảng nói pháp không phải là không nhân duyên. Nếu chúng sinh tạo nghiệp sát sinh thì nhất định phải chịu quả báo. Do chúng sinh ấy không đủ sức thọ pháp cho nên hoàn tục, còn chúng sinh đủ sức thọ pháp thì được giải thoát, tất cả đều theo nhân duyên cả, chứ không phải do Đức Như Lai tạo ra. Vì sao? Vì Phật sinh ra từ thế gian, Phật không nói Phật tạo ra thế gian. Nếu người hay sát sinh thì phải chịu quả chết yểu. Nếu người không sát sinh thì được sống lâu và đạt quả giải thoát. Tuy các chúng sinh này hoàn tục, nhưng đời vị lai, Như Lai sẽ hóa độ họ. Thế nên, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai không có lỗi.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như ánh sáng mặt trời, mặt trăng, khi chiếu vào các hoa Câu-mâu-đâu, Phân-đà-lợi, Uất-ba-la... Hoặc có hoa còn búp, hoặc có hoa đã nở, hoặc có hoa đã tàn, rơi rụng xuống đất. Đây chẳng phải là mặt trời, mặt trăng, có tâm phân biệt. Vì sao? Vì mặt trời, mặt trăng vô tâm. Do vô tâm cho nên hoa tự nở, rồi tự rụng, chứ chẳng phải lỗi của mặt trời, mặt trăng. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai giảng nói pháp cũng như vậy. Có chúng sinh sống lâu, chết yểu, không bệnh, có bệnh, nhiều bệnh, ít bệnh, đáng ghét, đáng thương, có hạ, trung, thượng, sang hèn, giàu nghèo, hoặc sinh vào châu Diêm-phù-đề, hoặc sinh vào châu Uất-đơn-việt, hoặc sinh nơi châu Câu-da-ni, Phất-vu-đãi, hoặc sinh lên cõi Tứ Thiên vương, cho đến Phi tướng phi phi tướng xứ. Hoặc có chúng sinh lại sinh vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, A-tu-la... Tất cả đều

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

lấy nghiệp mình tạo ra làm tài sản, lấy nghiệp làm phần, nghiệp làm chỗ sinh. Chỉ có nghiệp tạo ra chứ không phải là các vật khác tạo ra, có thượng, trung hạ, chẳng phải là do ta tạo. Vì sao? Vì tất cả chúng sinh lấy nghiệp mình tạo ra làm tài sản.

Khi ấy, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Đức Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đại Bồ-tát rất chú trọng đến bố thí, có khi bố thí cả vợ con... Ví như Tu-đạt-noa đem hai con của mình thí cho Bà-la-môn xấu ác. Bà-la-môn này lại đánh đập hai đứa trẻ ấy. Thưa Thế Tôn! Do đâu không có tâm Từ bình đẳng? Nếu Bồ-tát không có tâm Từ bi thì không gọi là Bồ-tát. Thế Tôn, các Bồ-tát có tâm bình đẳng không? Nếu có tâm bình đẳng thì sao lại đem con của mình cho người khác đánh đập? Có người hỏi thế thì sẽ trả lời ra sao?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như người có hai đứa con, đem đứa con nhỏ cho đứa con lớn. Này Bồ-tát Văn-thù! Như vậy cha mẹ đó có tâm bình đẳng không? Đứa anh đánh đứa em cho đến chết. Vậy ai có tội?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Bạch Thế Tôn! Tâm của cha mẹ bình đẳng, không có tội lỗi, đứa anh phải chịu tội này.

Phật bảo:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ta luôn dùng tâm bình đẳng đối với tất cả chúng sinh, như La-hầu-la đáng yêu đáng nhớ, Đề-bà-đạt-đa cũng đáng yêu đáng nhớ. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Vì vậy Bồ-tát không có tội lỗi.

Lại nữa, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như có một người ngày ngày thường bố thí thức ăn, có người đến xin, người này liền cho. Người xin nhận được thức ăn rồi, lại còn trộm cắp của cải của người ấy. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Vậy ai là người mắc tội?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Bạch Thế Tôn! Người làm bố thí không mắc tội, vì người làm bố thí chỉ có ý cho chứ không có ý tạo điều kiện để cho người kia ăn trộm.

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Đúng vậy! Bồ-tát chỉ có ý ban cho, chứ không có tâm giết

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

hại. Thế nên Bồ-tát không có tướng hại. Người giết tự chuốc lấy tội giết người.

Đức Phật liền nói kệ:

*Thường hành tâm bình đẳng
Lúc thì không tưởng hại
Người kia tạo tội giết
Ta bình đẳng, không lỗi.
Có thọ mạng, tưởng thọ
Lại có tâm giết hại
Mạng đoạn ngay khi đó
Người hại chịu tội giết.
Nếu không có thọ mạng
Mới khởi tâm thọ mạng
Khi ấy khởi tưởng hại
Thì đây cũng có tội.
Đề-bà và La-hầu
Thương nhớ không có khác
Tâm từ bi như vậy
Là Bồ-tát bình đẳng.*

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Bạch Thế Tôn! Đúng vậy, đúng vậy! Thật đúng như lời Phật nói.

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đời vị lai nếu có người vấn nạn: Như Lai Thế Tôn thường nói: “Nếu người có thể nói về hai mươi bốn xứ thì liền sinh về hai mươi bốn xứ ấy. Hai mươi bốn xứ là: Vua nơi bốn châu, cõi Tứ Thiên vương, cho đến Tha hóa tự tại tại Thiên vương, Phạm thân, Phạm phú lâu, Đại phạm, đạt được Tu-đà-hoàn cho đến A-la-hán, có trí tuệ lớn, có các hạnh thiện, không động, không buông lung. Đây là hai mươi bốn xứ. Nay Đức Như Lai đã có thể nói đến thì cũng nên đạt được chỗ này.” Khi tà kiến kia vấn nạn như thế thì trả lời ra sao?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai giảng nói pháp không phải vì nhân duyên đó. Này Bồ-tát Văn-thù! Như ánh sáng của mặt

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

trời, mặt trăng làm lợi ích cho các loại hoa, tuy có năng lực đó nhưng nó không mong cầu báo ân. Vì sao? Vì mặt trời, mặt trăng vô tâm.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai cũng lại như vậy. Do không mong cầu báo ân nên mới vì người mà giảng nói pháp. Vì sao? Vì Như Lai vô tâm. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai không vướng mắc đối với các pháp. Thế nên, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Pháp mà Như Lai đã nói ra không phải vì ta. Vì sao? Vì xưa kia, trong ba a-tăng-kỳ kiếp, Như Lai bố thí đầu, mắt, tủy, não, các phần tay chân, và cả đất nước, vợ con, nô tỳ, voi ngựa... Đối với người nhận của cho, Như Lai không có tâm mong cầu báo đáp. Như Lai không cầu quả báo thế gian. Vì sao? Vì ta giảng nói các pháp, không phải vì ta, không vì thân ta, không vì thân người, không vì thân ta và người. Nếu vì tự thân, tha nhân và thân ta và người, thì Như Lai đã bị vướng mắc.

Phật bảo:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Cũng như mặt trời, mặt trăng, không thể khởi lên suy nghĩ: Hoa sẽ báo ân ta hay không báo ân ta. Vì mặt trời, mặt trăng là vô tâm. Đức Như Lai cũng vô tâm. Vì sao? Vì Như Lai không thể nắm bắt. Đã không nắm bắt thì làm sao được báo. Trong đêm ấy, ta tuy nói đã chứng được đạo Chánh đẳng Chánh giác Vô thượng, nhưng ta chưa từng nói ra một chữ. Vì sao? Vì quả vị ấy là không thể thủ đắc. Như Lai không thể thủ đắc. Như Lai không có quả báo. Vì sao? Vì đã lìa khổ vui. Trước kia, ta suy nghĩ: Lúc chứng được Bồ-đề, tất cả chỗ mong cầu đều được, nhưng rồi cũng không chỗ thủ đắc, không hình, không tướng.

Đức Phật liền nói kệ:

*Nhật nguyệt chiếu các hoa
Không có tưởng báo ân
Như Lai không nắm bắt
Nên cũng không cầu báo.*

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Trước kia, Thế Tôn nói không có chúng sinh chết chẳng đúng thời tiết. Vì sao? Vì tuy sẽ chết nhưng chưa đến lúc chết thì không chết. Vì thế các người tà kiến sẽ hỏi lời này: “Đợi cho

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

đến lúc chết ta mới được giết, như vậy người giết không có tội lỗi. Vì sao? Vì người kia đã đến lúc chết, nên ta giết là không có tội.” Như vậy thì trả lời thế nào?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ví như có người xây cất cung điện, xây xong muốn ở đây, liền đi hỏi thầy tướng ngày nào tốt, ngày nào không tốt để biết chọn ngày ở. Thầy tướng đáp: Không nên ở. Vì sao? Vì sẽ bị lửa đốt. Nếu người có cố ý đốt cũng bị đốt, không có ý đốt cũng bị đốt. Người chủ lại hỏi: Nếu việc này xảy ra thì nên làm gì? Thầy tướng đáp: Cần phải đề phòng. Nghe vậy, người chủ hết sức cẩn thận, gia công đề phòng. Như vậy, nếu có người đem lửa đến đốt cung này, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Người đốt lửa đó có tội chăng?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Thưa Thế Tôn! Có tội, có tội.

–Đúng vậy! Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Hoặc đúng thời chết, hoặc không đúng thời chết, nếu người cố tâm giết hại thì nhất định vào địa ngục, như đốt cung điện.

Đức Phật liền nói kệ:

*Đến lúc không đến lúc
Nếu người cố giết hại
Thì sẽ đọa địa ngục
Ví như đốt cung điện.*

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đời vị lai hạng tà kiến sẽ nói lời này: Có người giết người không bị mắc tội. Vì sao? Vì giết thân chứ không có giết mạng. Nếu thân là mạng thì như khi cha mẹ chết, người con đem thân cha mẹ đi thiêu, lẽ ra phải chịu tội giết. Vì sao? Vì thân là mạng. Thế nên biết thân không phải là thọ mạng, thọ mạng không phải là thân. Vì sao? Vì thân khác mạng khác. Nếu thân tức là mạng, hoặc mạng tức là thân, thì thiêu thân tức là thiêu mạng. Nếu thọ mạng đi đến đời sau thì thân cũng nên đi đến. Nếu thân bị thiêu, mạng không bị thiêu, do đó biết thân chẳng phải tức là mạng. Vì sao? Vì mạng không thể bị thiêu. Thế nên thân không phải là mạng,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

mạng không phải là thân. Do đó, giết thân không mắc tội. Vì sao? Vì nó khác mạng. Như người hỏi đường, cứ đi theo sự hướng dẫn của người kia. Như vậy, thưa Thế Tôn! Việc thiêu riêng, mắc tội riêng. Tại sao? Vì mạng đã qua đời sau mà thân vẫn còn đây. Do đó nên biết, thân chẳng phải là thọ mạng.

Thưa Thế Tôn! Có người nào có thể giết mạng được không? Nếu người có thể giết mạng thì không nên sinh lại. Nếu mạng đã bị giết thì không cần Niết-bàn. Nếu thân là thọ mạng thì khi thân bị giết, mạng cũng bị giết. Nếu thân là thọ mạng thì khi giết, thân liền được Niết-bàn. Vì sao? Vì không khác. Cho nên không có quả báo của sát sinh.

Thưa Thế Tôn! Nếu thân bị giết, thọ mạng sinh lại rồi đi nhận dòng họ khác, cho nên người này không mắc tội giết. Vì sao? Vì thọ mạng sinh lại. Sinh lại là sinh vào những nơi địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh, A-tu-la... Đấy gọi là sinh lại. Thế nên, giết thân không gọi là giết mạng. Như các Thiên sư dạy các đệ tử phải trừ tâm ý thức. Như trừ tâm ý thức để không sinh lại. Đã không sinh lại thì không có thân trở lại, nếu không có thân trở lại thì cũng không có mạng, không có mạng thì không sinh lại. Như vậy thì Thiên sư giết thọ mạng của người. Thưa Thế Tôn! Sẽ đáp lại các tà kiến kia như thế nào?

Phật bảo:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Giới có hai thứ: Đó là giới thân, miệng, không phải tâm ý thức. Nếu tâm ý thức là giới thì không có người trì giới. Vì sao? Vì tâm phải duyên vào cảnh, khó chế ngự, không có chỗ trụ. Ví như dòng nước chảy xiết, như khỉ vượn chạy nhảy không dừng, không thể giữ lại. Thế nên, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Không có giới cho tâm ý thức, tuy thân miệng có giới nhưng tâm ý thức không phải là xứ của tội giết hại. Tại sao? Vì không phải xứ của giới. Nếu tâm vui thì có thể được định, tâm không vui thì không được định. Thế nên, người tu học dùng tâm định để giết, chẳng phải là người có thể giết. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như vậy, định mắc tội giết, chứ không phải là tâm mắc tội giết.

Lại nữa, nếu giết tự thân thì không có tội báo. Vì sao? Như Bồ-tát tự sát thì chỉ được công đức, vì thân ta là do ngã. Nếu thân do ngã mà phải chịu tội báo, thì khi cắt móng tay làm tổn thương đến ngón

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tay, như vậy thì phải mắc tội. Vì sao? Vì tự gây thương tổn đến thân. Nếu thân tự chết, chúng sinh đến ăn thịt, lúc đầu không có tâm bố thí, như thế thì không được phước mà cũng không có tội. Vì sao? Vì các Bồ-tát xả thân không phải là vô ký, cho nên chỉ được công đức. Thế nên phiền não diệt thì tâm diệt, tâm diệt thì ý diệt, ý diệt thì thức diệt, thức diệt thì thân diệt, thân diệt thì thọ diệt, thọ diệt thì mạng diệt, mạng diệt nên các căn diệt, các căn diệt nên các nhập diệt, các nhập diệt nên các giới diệt, các giới diệt nên các ấm diệt. Các ấm diệt nên không còn sự liên tục, không còn liên tục nên tâm ý thức không có xứ sở, tâm ý thức không có xứ sở cho nên thanh tịnh.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ví như chiếc áo bị bẩn, dùng nước tro giặt tẩy đi, kết quả là nhơ bẩn hết nhưng áo vẫn còn. Vì sao? Vì cấu bẩn đã bị tẩy đi. Do tẩy bẩn nên áo được sạch. Như vậy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Các lỗi là bẩn, dùng nước trí tuệ tẩy trừ tâm cấu uế đó, do trừ tâm cấu uế nên được thanh tịnh.

Đức Phật liền nói kệ:

*Ví như chiếc áo bẩn
Dùng nước tro tẩy sạch
Nước tro tẩy sạch bẩn
Áo ấy được trong sạch.
Như vậy do lỗi lầm
Làm nhiễm ô tâm thức
Tẩy bằng nước trí tuệ
Tâm liền được thanh tịnh.*

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Ngoại đạo theo tà kiến ấy sẽ hỏi: “Nếu Thế Tôn là Bạc Nhất Thiết Trí thì vì sao khi trước không dự báo về việc hai nữ ngoại đạo là Tôn-đà-lợi và Chiên-già-ma-ni đến hủy báng Như Lai? Vì thế nên biết Như Lai chẳng phải là Bạc Nhất Thiết Trí, do không ngăn cản được việc hủy báng của họ, khiến nhiều kiếp phải rơi vào đường ác, cho đến đọa vào địa ngục vô gián.” Như vậy thì sẽ trả lời với họ bằng cách nào?

Phật đáp:

www.daitangkinh.org

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Nay ta hỏi ông, như có một vị thầy thuốc giỏi, biết rõ các bệnh phong đàm nhiệt của chúng sinh, nhưng khi bệnh chưa phát mà lo trị trước có được không?

–Không được, thưa Thế Tôn!

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Đấy là thầy thuốc biết bệnh phải không?

–Đúng vậy, thưa Thế Tôn!

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ta cũng như vậy, biết các chúng sinh nhiều tham, nhiều sân, nhiều si, sống lâu, chết yếu, nghiệp ác, nghiệp thiện, Như Lai tuy biết trước nhưng chưa phải thời, thì không nói.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Hai người nữ Tôn-đà-lợi và Chiên-già-ma-ni này, đời quá khứ thường giết hại chúng sinh, khởi lên nghiệp xấu ác, thường chê bai Thánh nhân, nên phải bị đọa vào ngục A-tỳ.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Nghiệp ác của chúng sinh không phải do ta tạo ra. Nếu chúng sinh chịu khó nghe pháp thì ta sẽ vì họ mà giảng nói. Còn nếu không chịu khó nghe thì ta không giảng nói.

Này Bồ-tát Văn-thù! Như người bệnh quá nặng, không thể chữa trị, thầy thuốc đành phải bó tay trở về, không cho một ít thuốc nào, Như Lai cũng như vậy, biết hai người này không thể giáo hóa được, vì vậy nên im lặng, không làm trái việc ghi nhận.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Nếu người có thể thọ ký thì ta liền thọ ký, như ta đã thọ ký cho các đệ tử được quả vị Thanh văn, Duyên giác và Bồ-tát, hoặc không thọ ký nói sẽ được ba thừa. Vì sao? Vì không thể định rõ.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ý ông nghĩ thế nào? Nếu có người chê bai hư không, thì hư không sẽ đáp thế nào?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Thưa Thế Tôn! Hư không không ngôn ngữ. Vì sao? Vì hư không là không.

–Đúng vậy! Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như Lai bằng với hư không, hư không không có ngôn ngữ, Như Lai cũng không ngôn ngữ.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Có đời xấu ác đủ năm thứ ô trọc: Kiếp trước, chúng sinh trước, mạng trước, phiền não trước và kiến

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

trước.

Sao gọi là kiếp trước? Vì khi ba thứ tai họa nổi lên, lại sát hại lẫn nhau, chúng sinh chịu đói khát, các bệnh tật phát sinh. Đây gọi là kiếp trước.

Sao gọi là chúng sinh trước? Chúng sinh ác, chúng sinh thiện, chúng sinh hạng thấp, hạng vừa, hạng cao, chúng sinh hơn, kém, chúng sinh bậc nhất, chúng sinh không phải bậc nhất. Đây gọi là chúng sinh trước.

Sao gọi là mạng trước? Chúng sinh mười tuổi, hai mươi, ba mươi, bốn mươi, năm mươi, sáu mươi, bảy mươi, tám mươi, chín mươi, một trăm tuổi, hai trăm tuổi, bốn trăm tuổi, tám trăm tuổi cho đến một ngàn tuổi, có thọ, có yếu. Đây gọi là mạng trước.

Sao gọi là phiền não trước? Vì nhiều tham, nhiều sân, nhiều si. Đây gọi là phiền não trước.

Sao gọi là kiến trước? Kiến tà, giới thủ, kiến thủ, kiến thường, kiến đoạn, kiến hữu, kiến vô, kiến ngã, kiến chúng sinh. Đây gọi là kiến trước.

Như Lai không có năm thứ ô trọc này.

Đức Phật liền nói kệ:

*Như Lai như hư không
Làm gì có ngôn ngữ!
Như Lai không năm trọc
Cho nên không nghịch ký.*

Bấy giờ, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Đời vị lai, người tà kiến sẽ chê bai Phật như vậy: “Nếu như Đức Như Lai là Bậc Nhất Thiết Trí, thì vì sao phải đọa chúng sinh tạo tội rồi sau mới chế giới?”

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như thế tức là tướng của Nhất thiết trí. Nếu ta làm ngược việc chế giới, thì người sẽ hủy báng ta. Vì sao? Vì tôi chưa tạo tội, tại sao phải cưỡng nói. Đây chẳng phải là Nhất thiết trí. Vì sao? Vì tôi không có tội lỗi gì. Như Lai không tâm Từ bi, không tạo lợi ích, không thân nhận chúng sinh.

Như người không có con nói là có con, vào lúc nào đó tôi sẽ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

sinh. Lời này là trống rỗng, đâu đáng để tin. Vì sao? Vì không chân thật. Nếu thật thấy sinh con thì mới tin. Như vậy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Người chưa tạo tội, trời, người không thấy, thì tại sao lại nghịch chế giới. Ví như thầy thuốc giỏi biết được các bệnh phong, đàm, nhiệt... phát sinh từ đâu và cũng biết được thuốc để trị bệnh này.

Như người khỏe mạnh, không bệnh tật gì, có cần đến thầy thuốc không?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Bạch Thế Tôn! Không cần trị. Nếu người ấy phát sinh bệnh, thầy thuốc liền điều trị, thế gian sẽ khen ngợi: Đây là thầy thuốc bậc nhất.

–Như vậy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Tất cả Thanh văn, tất cả chúng sinh, có người nên chế giới, có người không nên chế giới. Ta biết mọi nẻo hành nơi tâm của tất cả chúng sinh, nếu chưa tạo tội thì ta chưa chế giới. Nếu người đã tạo tội thì ta liền chế giới. Ta làm như vậy thì thế gian không chê bai. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Chúng sinh có hạ, trung, thượng, Như Lai chế giới cũng lại như vậy. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như gieo lúa, mè, đậu... khi nó mới nảy mầm liền đem dùng, có được không?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Thưa Thế Tôn! Không thể dùng được. Vì sao? Vì nó chưa thành sản phẩm.

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Căn lành của tất cả chúng sinh chưa thuần thực cũng như vậy, không thể ép phải chế giới. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như các hoa Câu-vật-đầu, Ưu-bát-la mới mọc, được ánh sáng mặt trời chiếu vào, có thể làm cho nở hoa được không?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Không thể được, thưa Thế Tôn. Vì sao? Vì nó mới mọc.

Phật bảo:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Khi căn lành chưa thành thực cũng lại như vậy. Như Lai cũng thế, không được chế giới. Vì sao? Vì không phải thời. Nếu không phải thời mà chế giới thì chúng sinh không thọ, lại còn nói: “Tôi không tội, cố gì lại chế giới?”

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như gieo lúa chưa chín, có thể thu hoạch được không?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Không thể thu hoạch, thưa Thế Tôn! Không phải thời hãy còn chưa có hoa nở, huống gì là được gao.

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ta chưa chế giới cũng lại như vậy. Các đệ tử không có phạm, không có kết quả phạm. Vì vậy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ta không nghịch giới.

Đức Phật liền nói kệ:

*Không tội mà nghịch chế
Chúng sinh không tín thọ
Thế nên thấy có tội
Lúc đó mới chế giới.
Như cây vừa nảy mầm
Không thể kết hoa trái
Các Tỳ-kheo không tội
Cũng vậy, không chế giới.*

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Người tà kiến nói như vậy: “Trời Ma-hê-thủ-la tạo ra thế gian này.” Lời tà thuyết như vậy phải phá bỏ bằng cách nào?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Đây là lời hư dối, không phải lời chân thật. Lại còn có ngoại đạo khác nói: Chẳng phải do Thủ-la tạo. Nếu do Thủ-la, thì không nên tự hủy báng. Vì sao? Vì do chính mình. Nếu do chính mình thì tất cả thế gian tôn thờ Thủ-la làm thầy, không có thầy nào khác. Nếu tất cả thế gian đều tự có thầy thì tất cả thế gian không phải do Thủ-la tạo ra. Nếu tất cả việc do Thủ-la tạo ra thì sự thờ Thủ-la không có gì đáng nghi. Vả lại, trong kinh Ma-hê-thủ-la không nói lời này. Nếu như có lời này thì chúng sinh không nên sinh nghi. Thế nên, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Biết thế gian này không phải do Thủ-la tạo ra, đó chỉ là lời nói hư vọng, không thật.

Đức Phật liền nói kệ:

Nếu các nghiệp thiện ác

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Ma-hê-thủ-la tạo
Thế gian không việc chứng
Không người nói quyết đoán
Lời này không chân thật
Tuy nói nhưng không thành.*

Khi ấy, Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Pháp thân của Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri là ở trong pháp mà có thân hay là lấy pháp làm thân? Tất cả các pháp làm sao ngang bằng với hư không?

Phật đáp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Không ở trong pháp mà có thân. Vì sao? Vì như hư không. Giống như không ở trong hư không mà có hư không. Vì sao? Vì hư không là không xứ. Do không xứ nên gọi là hư không. Hư không không có ý vui để nắm bắt hư không. Lại nữa, hư không là không hình, không tạo ra, nên gọi là hư không.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Hư không là chẳng phải có chẳng phải không. Vì sao? Vì chẳng ở nơi có chẳng ở nơi không. Vì sao? Vì nếu ban đầu có, cho nên sau thành không. Hoặc ban đầu không về sau thành có. Hoặc ban đầu có thì sau sẽ có, hoặc sau không thì lúc đầu cũng không. Như vậy, này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Tám loại ngôn ngữ là chung cho tất cả các pháp.

Phật nói tiếp:

–Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ta không nói có sắc là thân. Vì sao? Vì tất cả chư Phật ngang bằng với hư không, vì biến khắp tất cả, vì không tư duy, vì không tâm thức, vì không xứ, vì không trong ngoài. Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Như vậy mới gọi là Thế Tôn.

Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Gọi là Phật thì không thể lấy thân, khẩu, ý để biết, cho nên mới gọi là Phật. Vì sao? Vì hư không không lấy thân, khẩu, ý để biết hư không.

Phật bảo Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Nếu không có tâm ý thì xứ này là có hay là không. Nếu có thì quyết định là có, nếu không thì quyết định là không.

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi thưa:

–Bạch Thế Tôn! Không có Thế Tôn, cũng không có Thiện Thệ. Vì sao? Vì không thể nắm bắt, vì ngang bằng với hư không.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nếu ngang bằng với hư không thì tại sao có sắc tướng? Nếu có sắc tướng thì là vô thường. Nếu đã là vô thường thì sao bằng với hư không?

Phật đáp:

–Này BỒ-tát Văn-thù-sư-lợi! Ví như vỗ hai tay lại thì phát ra tiếng. Tiếng đó là từ tay trái phát ra hay từ tay phải phát ra? Nếu từ tay trái phát ra, thì là tiếng thường có, nếu từ tay phải phát ra thì cũng vậy. Vì sao? Vì hai tay thường có, một tay thì không thể có tiếng, mà phải vỗ chung với nhau mới phát ra tiếng. Như vậy, Phật xuất hiện từ thế gian nhưng không vướng mắc ở thế gian, như hoa sen mọc từ nước, nhưng không bị dính nước. Như vỗ hai tay lại mới phát ra tiếng. Cũng có, cũng không, cũng hiện, không hiện, có thể nắm bắt, không thể nắm bắt, như trăng trong nước. Như Lai Chánh Biến Tri cũng lại như vậy.

M